Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 57. Brașov, Luni-Marți, 12 (24) Martie 1896.

Probleme culturale.

Astăḑi voim sĕ ne ocupăm la locul acesta éră și de-o cestiune culturală.

Indemn la acésta ne dă adunarea generală de erĭ a „Reuniunei române de gimnastică și de cântărĭ din Brașov“. După §-ul 1 din statute, scopul acestei reuniunĭ este: „cultivarea și lățirea gimnasticii și a musicii între Românĭ“. In ce privesce gimnastica, nu voim sĕ vorbim acum. Peste ea de-ocamdată a și tras dungă adunarea generală de erĭ, căcĭ esperiența câtorva anĭ din urmă a dovedit, că în împrejurările de aḑĭ nu se póte satisface și problemelor gimnasticei.

Am rĕmas dér numai cu reuniunea „pentru cultivarea și lățirea musicei între Românĭ“. Nimenea nu va ḑice, că problema acésta a reuniunei nóstre n'ar merita atențiunea tuturor, căcĭ dóră astăḑĭ e lucru sciut și recunoscut de tótă lumea, că musica e una dintre condițiunile principale ale culturei unui popor.

Pentru noi mai ales, cestiunea cultivărei și lățirei musicei nóstre naționale e de-o importanță deosebită în împrejurările de aḑĭ, căcĭ trăim între popóre, carĭ în privința acésta desvóltă o activitate mare și tind a ne lua terenul de sub picióre.

Cetéscă cineva dările de sémă ale „Kulturegylet“-urilor unguresci și va vedé, cu cât zel lucréză adversarii noștri pentru lățirea musicei lor naționale în ținuturile locuite în preponderanță de Românĭ. Ei susțin mulțime de corurĭ țĕrănescĭ și înființéză altele nouĕ în fiă care an, le provĕd cu cele de lipsă pentru instrucțiune și le subvenționéză în fiă-care an.

Dér noi ce facem?

Cetéscă orĭ-cine raportul de mai jos, privitor la decursul adunărei de ierĭ, și va vedé ce facem. După o esistență de un pătrar de veac, Reuniunea de cântărĭ a celor 11,000 de Românĭ din orașul Brașovului a ajuns sĕ-șĭ țină adunarea cu 16 membri! Mai póte fi óre lipsă de comentar?

Sĕ nu se crédă însĕ, că astfel de lucrurĭ se întêmplă numai la noi. Sprijinul slab, ce-l întêmpină lucrările de artă ale puținilor noștri compositorĭ musicalĭ, sunt o dovadă destul de puternică, că indiferentismul față de cultivarea și lățirea musicei nóstre naționale este general între classa mai inteligentă a poporului român.

Nu tot astfel trebue sĕ ḑicem însĕ despre poporul nostru de rênd. El are o neîntrecută atragere și iubire pentru musică și a dat cele mai neclintite doveḑĭ, că ar puté sĕ facă și ar voi sĕ facă progrese minunate pe acest teren, numai décă ar fi cine sĕ-l inițieze în lucru și sĕ se intereseze de el.

Și aicĭ ajungem apoi la constatarea durerósă, că din partea celor întâiŭ chiămațĭ ai noștri se face puțin, dér de tot prea puțin pentru cultivarea și lățirea musicei nóstre naționale.

Lăudatele corurĭ de plugarĭ, ce le avem în Banat și în prea puține comune din Ardeal, aprópe pretutindenĭ s'au înființat, așa ḑicênd, din îndemnul propriu al poporului, numai la stăruința câte unui preot, orĭ învĕțător zelos de pe la sate, carĭ au lucrat în mod isolat, fără vre-un sprijin anumit, fără vre-o încuragiare și din partea fruntașilor noștri de pe la orașe.

Ca în multe altele, așa și în privința musicei, uităm, că împrejurările nóstre actuale reclamă cu urgență de la noi și o activitate care sĕ străbată păturile poporului, avisat la sprijinul nostru.

Ce mai vrețĭ, décă în Brașov, unde de un pătrar de secol esistă o reuniune română de cântărĭ, nu s'a făcut nicĭ măcar atât pentru „cultivarea și lățirea musicei între Românĭ“, ca sĕ avem câte-un cor regulat la fiă-care dintre cele patru bisericĭ românescĭ din acest oraș? Cine sĕ premérgă cu esemplu și cine sĕ mai ajutore apoi înființarea de corurĭ de plugarĭ prin comunele nóstre, décă și cele 2—3 reuniunĭ de cântărĭ, câte le avem, se mulțumesc cu activitatea restrînsă a unui simplu cor, peste a căruia cerc de activitate nu se avêntă chiar cu nimic? Ce deosebire mai e atuncĭ între *reuniune* și între *cor?*

Décă reuniunile nóstre de cântărĭ ar căuta sĕ-șĭ estindă activitatea și în mijlocul poporului de rênd, luând în special sub ocrotirea lor cestiunea înființărei corurilor de plugarĭ prin comunele nóstre; décă ar căuta sĕ formeze conducĕtorĭ de corurĭ pentru țĕranii dela sate și décă măcar în parte ar căuta sĕ provadă corurile acestora cu cele de lipsă pentru regulata lor funcționare: atuncĭ nu credem, că reuniunile nóstre de cântărĭ ar mai fi nevoite sĕ-șĭ țină adunările generale cu câte 16 membri, căcĭ rodnica și binecuvêntata lor activitate ar deștepta interesul tuturor și altfel ar fi sprijinite.

Icóna statului milenar.

De câtă-va vreme încóce pressa maghiară oposițională dă alarmă în colónele ei, țipă și se vaetă, că în Ungaria lucrurile au ajuns la maximul rĕului, că nicĭ odată stărĭ mai putrede și mai ticălóse, ca tocmai acum în préjma mileniului, n'a vĕḑut acéstă nenorocită țéră.

Indignarea și nemulțămirea e la culme între Maghiarĭ, și mai ales Bánffy și cu garda sa sunt punctele de înverșunate și îndreptățite invinuirĭ și atacurĭ din partea foilor oposiționale.

E lucru de tóte ḑilele ceea ce cetim în organele unguresci de publicitate, al căror refren armonic culminéză în rușinósa constatare, că în Ungaria, aḑĭ mai mult ca orĭ și când, stăpânesce *dreptul pumnului.*

Revoluția *reacțiunei roșii*, ḑic aceste foi, domnesce fără cumpĕt și hotar pe tóte terenele vieții publice de stat: în parlament, în politica guvernului, în conventiculele majorității camerelor, ca și în administrație și justiție de o potrivă.

Organul de frunte al partidei poporale merge și mai departe și constată cu multă indignare, că *ordinea de stat a încetat sĕ esiste*, că în Ungaria s'a ruinat și nimicit orĭ ce pornire bună și sănĕtósă și că guvernul „liberal“ aplică fără genă dreptul pumnului, calumniile și demonstrațiunile sgomotóse în tóte ale lui pĕcătóse acțiunĭ.

Legea și dreptatea sunt călcate în picióre cu cea mai nepomenită sfruntare — ḑice de pildă *„Alkotmány“*. — Tot ce este abus, violare de drept, violare de lege și aplicarea de forță brutală, se négă din partea celor dela cârma statului, căcĭ nimic nu este iertat sĕ iésă la ivélă.

Cine ar puté sĕ nege, — continuă aceeașĭ fóiă — la vederea acestor fapte, ce nu se pot acoperi, că la noi n'ar domni revoluția reacțiunei roșii, care *strivesce cu călcâiul ei orĭ ce fel de drept?*

Ear *„Budapesti Hirlap“* dela 20 Martie, vorbind despre stările desolate și despre duelele miniștrilor maghiarĭ, ḑice: „Trăim timpurĭ teribile. Nu ne aducem aminte despre astfel de drame, despre astfel de atacurĭ între om și om, făcute cu atâta ură nemărginită. *Tot astfel* s'a sguduit pământul, când Vezuvul a *îngropat* Pompeji“.

Din parte-ne nu mai adaugem nimic la aceste elocuente constatărĭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Martie.

De câte-va ḑile se continuă érăși în Viena **pertractările pentru pact.** Spre scopul acesta au călĕtorit în metropola austriacă miniștri ungurĭ Bánffy, Daniel, Lukács și Darányi. O telegramă cu data de 20 l. c. din Viena spune, că cu privire la

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Statua dela Iași

a lui

Stefan cel Mare*)

La începutul anului curent apărù la Paris o carte remarcabilă intitulată: *„Un artist imagiar: E. Frèmiet, de Jaques de Biez“*. Primul e unul din cei mai marĭ sculptorĭ din timpul modern. Intre altele, *Frèmiet* e autorul și al statuei lui *Stefan cel Mare* dela Iașĭ. Cel de al doilea e un sincer *filoromân* și adênc cunoscĕtor al Țĕrii românescĭ, *de visu*. Opera volumnósă a d-lui *Jaques de Biez* (426 marĭ pagine) e o lucrare de artă, ér calitatea cuprinsului ei trece peste ceea-ce s'a convenit a-se numi ordinar o *critică de artă*.

Autorul nostru vede, ca și statuarul, în marmora statuii colaboratricea ideii. Condus de visiunea acésta transcendentală, spiritul critic al d-lui *Jaques de Biez* constată în o sculptură tot atâta intelectualitate, câtă e séu póte fi într'o operă scripturală. Intocmai cum în fotografia invidibilului razele lui Röntgen ne pun în evidență lucrurĭ ascunse, așa și în descripția, ce ne-o face d-l de Biez de operile sculpturale ale lui Frèmiet, o infinitate de armonii și de frumsețĭ ideale se degagează din câte-va linii și reliefurĭ simple. Și acésta e adevĕrat pentru *tóte* creațiunile admirabile, micĭ séu marĭ, ale lui Frèmiet, începênd c'o pĕsĕrică, ce bea grațios apă din o farfuriă, și mergênd până la *Credo*, cavalerul cruciat, ce representă credința în acțiune, séu până la *Jeanne d'Arc*, idealul patriei integrale.

Dér înainte d'a presenta lectorilor *„Gazetei“* pe distinsul autor al lucrării, ce ne preocupă, sĕ ne oprim pentru un moment, spre a face cunoscința măestrului statuar.

Emanuel Frèmiet s'a născut la Paris, în 1824. Nepot și elev mai mulțĭ anĭ al celebrului Rude (autorul „Marseilesei“ de pe arcul de Triumf), întră mai târḑiu în clinica șcólei de medicină pentru mulajul de piese anatomice destinate museului „Orfila“. Genul acesta de ocupațiune deșteptă în dênsul gustul de *Studii zoologice și miologice*, ce se pot vedé expuse și aḑĭ în *Grădina de plante*, din Paris. In 1843, Frèmiet a debutat c'o *Gazelă*, un studiu in ghips, destul de bine executat. Patru anĭ mai în urmă, expuse un *Dromedar*, și în 1890, la Luxemburg, *Cânele rănit*, ce e un capo d'operă recunoscut de tótă lumea. Sentimentul de suferințe și privirea jalnică a bietului animal rănit, nu s'au exprimat nicĭ odată până atuncĭ cu atâta esactitate. Nu e artist în lume, care n'ar fi mândru d'o astfel de lucrare. Cu timpul E. Frèmiet ișĭ lărgì sfera de activitate, dând marelui sĕu talent o direcțiune nouă. Observator inteligent, anatomist delicat, om de gust, dênsul escelă de timpuriu în creațiunea înfățișării equestre; ér ca artist imagiar, e neîntrecut în expresiunea sentimentelor celor mai profunde ale sufletului omului. Statuele sale *Velaquez, St. Louis, Jeanne d'Arc* călare, *Jeanne d'Arc* în atitudine de rugăciune, *St. Georges, St. Michel, Credo, Stefan cel Mare* etc. etc. ne arată, că Frèmiet e un savant, și în același timp un psicholog plastic, décă ne-am puté exprima astfel.

Creațiunile artistice ale lui Frèmiet sunt numerόse. Ele umplu un catalog întreg. Nu întră în mĕsura foiletonului *„Gazetei“* enumĕrarea completă, și încă mai puțin aprecierea lor. Insușĭ d. Jaques de Biez nu s'a oprit în marele sĕu uvraj, decât numai asupra unui grup de 12 capo d'opere, typ ale artistului parisian, descrise în XXXI de capitule. Intre aceste, capitulul despre *Stefan cel mare* ocupă un loc de onóre prin ilustrațiunea statuei și apreciările artistice, istorice și naționale, ce cuprinde. Pentru noi, firesce, obiectul principal e acest escelent capitul, ce lectorii

*) Un Maître Imagier, E. Frèmiet, par Jaques de Biez. 1896. Aux Bureaux de l' Artiste Nr. 44. Quai des Orfèvres 44. Paris.

punctele principale s'a ajuns la o *înţelegere definitivă* cu miniştri austriacĭ.

*

Cabinetul Badeni a dat de un nou bucluc. Desbaterile asupra **reformei electorale** nu se pot continua din causa caracteristică, că contele Badeni nu-şĭ află nicĭ raportor, nicĭ substitut, care ar representa în plen proiectul. — Lucrul naibei: Bánffy are cu grămada, Badeni nicĭ unul.

*

In camera comunelor din *Londra*, *Morley* a pronunţat un important discurs privitor la **politica Angliei faţă de Turcia şi statele din Orient.** Vorbind despre *expediţia din Sudan*, Morley ḑise, că acesta este un pas, care va avé urmărĭ grave. La sfîrşitul vorbirei, el protestă contra politicei uşuratice a guvernului, politică lipsită de orĭ-ce basă sănětósă. Secretarul de stat *Chamberlain* respunḑênd lui Morley ḑise, că situaţia din Egipt s'ar fi mai putut susţiné cât-va timp, de cumva Italienii n'ar fi suferit o înfrângere atât de tristă în Abessinia. Desastrul acesta a provocat o mişcare revoluţionară primejdiósă între Dervişĭ. Décă Kassala ajunge în mânile Dervişilor, atuncĭ Egiptul ar suferi marĭ pagube. In politica acésta a nóstră, continuă Chamberlain, ne sprijinesce *Germania*, ne aprobă *Austro-Ungaria*, ér *Italia* ni-e recunoscětóre. Ce privesce *Francia* şi *Rusia*, guvernul va aştepta demersurile acestor puterĭ. *Harcourt* crede, că expediţia englesă e *periculósă* şi de un *viitor nesigur.* — Din *Cairo* se telegrafiază, că Kedivul a dat o proclamaţiă, în care propověduesce rěsboiul sfânt contra necredincioşilor şi provócă pe toţĭ bărbaţii dela 18—60 anĭ sě se înroleze în armată.

*

„Tribuna“ din Roma primesce din *Massauah* o scire telegrafică de pe **câmpul de rěsboiŭ din Africa.** După „Tribuna“, Şoanii au ḑis, că décă ei n'ar fi primit *ajutor dela Francesĭ* în arme şi muniţiunĭ, li-ar fi fost imposibil de-a continua rěsboiul. După atac, negus a făcut numai decât un raport lui *Faure*, presidentul Republicei francese, în care se spune, că Italienii au pierdut 8000 de morţĭ, ér Şoanii 5600. *Menelik* doresce acum pacea, deórece e în prospect un crâncen rěsboiŭ cu Dervişii.

*

O teribilă campaniă a început pressa reacţionară francesă **contra guvernului radical din Francia.** Se respândesc în public tot felul de scirĭ alarmatóre. Guvernului i-se atribue intenţia de a pregăti o *lovitură de stat.* Se ḑicea, că generalul *Saussier* va fi lipsit de comanda Parisului. Acéstă faimă însě nu s'a adeverit, deórece generalului i s'a dat comanda Parisului încă pe trei anĭ, ceea ce servesce de o straşnică desminţire a tuturor veştilor colportate de ḑiare, mai ales de cele germane, cu scop de a discredita pe Francesĭ tocmai acum, când în Orientul depărtat se pregătesc lucrurĭ marĭ, în faţa cărora Francia nu póte rěmâné nepăsătóre.

„*Gazetei*“ îl vor ceti în traducerea, ce urméză sub titlul: „*Un mare ţěran dela Dunăre*“, dat de autor însuşĭ.

Vigórea stilului propriu d-lui Jaques de Biez, coloritul multiplu al imaginilor de carĭ se servesce dênsul şi care-l servesce atât de bine, póte că nu vor avé — p'aicĭ şi colo — în limba nóstră literară cam nouă, în raport cu cea francesă, tot farmecul, tótă mlădirea şi tot avêntul din textul original. Dér cu tótă defectuositatea acésta, hipotetică séu reală, sperăm, că cetitorii „*Gazetei*“, nu vor termina lectura capitulului XXVII: „*Un grand paysan du Danube*“, fără un adênc sentiment de recunoscinţă pentru simpatia atât de nobilă şi atât de sinceră, ce d-l Jaques de Biez arată Românilor de dincolo şi de dincóce de Carpaţĭ.

(Va urma)

Cestiunea macedonénă în Camera română.

(Interpelarea d-lui N. Fleva în şedinţa dela 8 Martie v.)

D. N. Fleva: Aşĭ fi dorit, d-lor, ca sě nu se facă din interpelarea mea o cestiune politică, o cestiune de guvern. Nu; causa Românismului e mai presus de certurile nóstre. Credeam, că precum d-l preşedinte al consiliului a renunţat la espulsarea celor 2 Macedonenĭ, va renunţa şi la terenul pe care-a pus cestia macedonénă, speram, că va ceda sfaturilor amicilor sěi. Cu părere de rěu věd, că d-l prim-ministru nu a făcut acésta, de aceea sunt silit sě o aduc aḑĭ înaintea parlamentului.

„Nu cunoscĭ cestiunea, — mi-a ḑis d-l Sturdza — numai eu am studiat'o, căcĭ posed tóte dosarele!“ Fórte bine, însě aceste dosare vi le-am cerut şi eu şi mi le-aţĭ refusat, nesocotindu-mĭ un drept, pe care mi-l dă legea. Voiŭ vorbi şi fără ele; dér rog pe d-l Sturdza sě ia act de cele ce voiŭ spune, căcĭ nu voiŭ avansa decât fapte esacte.

Un amic îmĭ spunea: „dér óre cestia macedonénă e aşa de vitală“?

Da, d-lor, fiind-că ea face parte din *marea cestiune naţională, pe care actualul guvern acum câţĭ-va anĭ o îmbrăţişase cu căldură, ér aḑĭ o uită!* (Aplause). Atitudinea guvernului a fost funestă cestiunei naţionale, fiind-că *a vîrît dincolo de munţĭ zizania şi intrigile în sînul luptătorilor Românĭ.*

(D. Bianu bolborosesce ceva, care nu se aude, în semn de protestare) Oratorul trece apoi la obiectul interpelărei sale:

Simţěmêntul Românismului a devenit mai puternic la Românii Macedonenĭ după rěsboiul dela 1877. In tot vilaetul Monastirului nu-s decât Românĭ, carĭ au aceeaşĭ limbă şi obiceiurĭ ca noi.

De ce am arăta noi nepăsare făţă de aceştĭ fraţĭ ai noştri? Inţeleg sě facem pe diplomaţii cu cestia Transilvănénă, acolo e vorba de o luptă de rasse; dér în Macedonia nu esistă nicĭ o dificultate; fiind că Pórta consideră pe Românii macedonenĭ, ca un element de ordine, nevětěmător.

D-l Fleva cetesce nisce pasaje din discursurile lui Ión Brătianu şi M. Cogălniceanu, carĭ încă de pe atuncĭ găseau necesitatea de a'ntinde o mână de ajutor Macedonenilor, înfiinţând scolĭ, în carĭ sě capete o cultură românéscă.

Singurul mijloc, pe care-l aveam noi, ca sě sprijinim pe fraţii noştri, era următorul: trimeteam de aicĭ institutorĭ şi le dădeam fondurĭ sě deschidă acolo scolĭ, cu totul particulare, fără autorisaţia guvernului otoman. Peste aceste scolĭ am numit un inspectorĭ, pe Apostol Mărgărit; tótă averea scolilor, vre-o 200,000 lei, am lăsat'o pe mâna lui. Acest inspector a fost un adevěrat despot, un autocrat. Omnipotenţa acésta a lui Mărgărit a durat dela 78 până la 94, adecă 16 anĭ. Ce s'a întêmplat în acest interval de timp?

Citéză apoi o broşură a directorului liceului din Bitolia, în care se spune starea scólelor române până la 1890/91. Din ea resultă, că numai 4 profesorĭ predau la scóla românéscă din Bitolia în limba română; restul erau profesorĭ catolicĭ, carĭ ţineau prelegerĭ în franţuzesce. Se trimeseră licenţiaţĭ din Bucurescĭ, dér aceştia au fost înlăturaţĭ. Românii de acolo erau nevoiţĭ sě plece din scólele românescĭ şi sě se inscrie în scólele Bulgarilor şi Grecilor. Inspectorul Mărgărit a îndus în eróre pe Ministeriul român, recomandându-i institutóre, carĭ nu scieau nicĭ o bóbă românesce; afară de acésta el a destituit séu permutat pe totĭ profesorii cei bunĭ.

D-l **Delavrancea.** De ce nu l'aţĭ interpelat şi pe ministru trecut asupra faptelor, pe carĭ le arătaţĭ?

D-l **N. Fleva.** Fiind-că d. *Take Ionescu* a făcut mai mult pentru scólele române din Macedonia, decât primul-ministru de astăḑĭ. (Aplause. Protestărĭ pe băncile cultiştilor).

D-l *Sakelarie.* Ce-ai căutat atuncĭ pe banca ministerială alăturĭ de d-l Sturdza?

D-l **N. Fleva.** Pentru-că m'aşteptam, ca d-sa se facă mai mult decât d-l Take Ionescu, însě m'am înşelat. *D-l Sturdza, naţionalistul înfocat de odinióră, trimite astăḑĭ pe Românĭ la serbarea Mileniuluĭ unguresc.* (Aplause).

Interpelatorul continuă în urmă sě espună situaţia scólelor din Macedonia.

D-l *Fleva* citesce câteva părţĭ dintr'un raport al Societăţii pentru cultura Macedonenilor, din care se vede, că Mărgărit nu favorisa deschiderea de scolĭ românescĭ, ba acésta era împiedecată prin autoritarismul sěu. Elĭ persecuta pe profesorĭ, pe unii îi depărta, ér pe alţii îi pîra la Pórtă, ca agitatorĭ.

Interpelatorul arată după aceea, că consulatul în Bitolia s'a înfiinţat la 1894, după aceea au venit la rênd eforiile. Apostol Mărgărit věḑênd însě, că puterea i-se micşoréză prin eforii, a insinuat pe lângă Pórtă, că eforiile nu s'au făcut la cererea poporaţiei române. D-l Fleva cetesce monitorul oficial din Monastir, prin care se spune, că guvernul turcesc recunósce eforiile din Bitolia. Apostol Mărgărit a căutat apoi sě înfiinţeze şcolĭ particulare ale sale. Purtarea lui despotică a causat nenuměrate plângerĭ.

Venind la putere guvernul liberal, acesta a tăiat subvenţia acordată şcólelor. Consulul din Bitolia a sfătuit pe Eforii, carĭ s'au dus la el sě se plângă, sě-şĭ împrumute sumele necesare dela vr'un bancher, căcĭ guvernul nu va întârḑia sě trimită banĭ; guvernul însě, n'a trimes. Consulul a cerut lămurirĭ dela ministrul de esterne, dér acesta i-a dat ordin sě vină cu archiva consulatului cu tot la Bucurescĭ. Macedonenii věḑênd, că consulul nu se mai reîntórce, au trimes pe cei doi delegaţĭ, ca sě cerceteze causele acestei absenţe ciudate şi prelungite. Sě scie, ce sórte au avut trimişii fraţilor Macedonenĭ.

E timpul, ḑice d-l Fleva, sě se distrugă legendele şi sě se arate cine e Apostolul Mărgărit. D-sa spune, cum Mărgărit a denunţat la Pórtă pe doi profesorĭ, carĭ au fost trimişĭ la Constantinopol, ca sě stăruiéscă, ca delegaţĭ românĭ, pentru înfiinţarea unui episcopat român în Macedonia. Când aceştia s'au întors dela Constantinopol Apostol Mărgărit i-a destituit pentru absenţa dela serviciŭ. Vedeţĭ cine e acest Apostol; el spunea într'o scrisóre a sa, că servesce „cu mai multă plăcere pe guvernul otoman, decât pe cel român, pe care îl servesce din necesitate!“ (Aplause). Acest spion, acest trădător — pe când cei doi profesorĭ românĭ stăruiau la Constantinopol — se ducea cu poliţia turcéscă şi făcea perchisiţii, scotocea hârtiile lor, după ce îi denunţase, ca pe nisce conspiratorĭ (Aplause).

D-l Fleva mai cetesce o scrisóre alui Apostol Mărgărit, adresată lui Tufekcieff, prin care îi promitea concursul sěu şi al Românilor în agitaţia Bulgarilor din Macedonia. Scrisórea acésta mai are şi un postscript, în care Mărgărit pověţuesce pe Tufekcieff, sě facă tot posibilul ca sě nimicéscă societatea românéscă „Unirea“ din Sofia (Sgomot).

Incheiând d-l D. N. Fleva întrébă, pentru-ce ministrul-preşedinte de 4 lunĭ ţine pe consulul român din Bitolia în Bucurescĭ, şi carĭ sunt motivele, ce l'au îndemnat sě suprime în noul budget al ministerului de esterne, consulatul din Bitolia? D-sa nu vré sě facă cestiune ministerială. Sě retragă guvernul încrederea nemărginită şi nejustificată, ce a dat'o lui Apostol Mărgărit, sě renunţe la měsurile antinaţionale, pe carĭ le-a luat, şi póte sě stea cât de mult pe banca ministerială. (Aplause.)

După d-l Fleva ia cuvêntul:

D-l **N. Ceaur-Aslan**: De 20 de anĭ, ḑice, s'au cheltuit milióne pentru Macedonenĭ şi nu avem dreptul sě scim, ce s'a făcut cu aceştĭ banĭ. Cestiunea macedonénă se învêrtesce în jurul unei mistificaţiunĭ: scóteţĭ pe Apostol Mărgărit din discuţiune, şi ea e resolvată!

Cum sě póte, ca un om sě fiă acusat de tótă lumea, afară de ministrul respectiv? La pasivul lui Mărgărit e un şir nesfîrşit de scandalurĭ. Din raporturĭ reese, că Apostol Mărgărit primia dela ministerul român lefurĭ pentru profesorĭ imaginarĭ, că profesórele dela şcólele de fete erau seduse de inspectorul şcolar (murmure); dintr'un raport al ministrului Mitilineu se vede, că Mărgărit a furat o ladă cu hârtii compromiţătóre dela ambasada turcéscă etc.

Miniştrii sciau, că Mărgărit e protegiat de o persónă augustă. Acésta înaltă persónă însě, a acordat protecţiunea sa unui Apostol Mărgărit, care era demn de ea la început. Pentru-ce i-aţĭ tăinuit faptele lui ulterióre, pentru-ce i-aţĭ ascuns dosarele?

Ministrul-preşedinte **Sturdza** ḑice, că a rechiămat pe consulul din Bitolia, fiind-că se amesteca în certurile şi intrigele locale. Apoi fiind-că a věḑut, că chiar din Bucurescĭ continua relaţiile cu agitatorii de acolo, a suprimat consulatul (Ilaritate).

Face istoricul înfiinţărei Eforiei şcólelor în Macedonia şi spune, că aceste şcolĭ nu pot sě aibă nicĭ cea mai mică afacere fără a consulta şi a avé aprobarea statului turcesc. Aceste eforii nu au fost recunoscute de către imperiul otoman, decât în urma stăruinţelor lui Apostol Mărgărit, acel bărbat de valóre pe care d-nii Fleva şi Ceaur-Aslan l'au arătat ca un monstru. Apără pe Mărgărit spunênd, că a fost calomniat în decursul a 20 de anĭ de numeroşii sěi inamicĭ, carĭ erau în acelaşĭ timp şi inamicii Românilor. Dovadă: cetiţĭ diarele din Sofia!

D. Sturdza dă cetire la vre-o două note diplomatice, din carĭ resultă, că inspectorul Mărgărit a fost învinuit de géba de către rěu-voitorĭ, în detrimentul şcólelor române.

Tóte câte s'au ḑis până acum sunt neesacte. Ca sě dovedéscă acéstă afirmaţie, primul ministru cetesce câteva adrese oficiale. In urmă acusă pe Consulul român, că a avut intenţia sě bage discordia în şcolile din Macedonia.

In cestia tăierei subvenţiunei, d-l Sturdza ḑice, că consulul trebue sě plătéscă întreţinerea şcólelor, fiind-că el a dat ordin şcólelor sě funcţioneze fără autorisaţiunea guvernului.

In privinţa actelor pe carĭ le-a cetit d-l Aslan, ele se vede, că i-au fost date séu de d-l Mitilineu. (D. N. Ceaur-Aslan: Nu-i adevěrat.) séu de d-l Sturdza, consulul din Constantinopol. (D. N. C. *Aslan.* Nu-i adevěrat! *O voce:* Sě-l dăm în judecată pe d-l Mitilineu! Rîsete!)

D-l D. Sturdza cetesce după aceea o adresă, pe care i-o trimisese d-lui Mitilineu, imputându-i, că nu-l ţine în curent cu evenimentele d'acolo şi avertisându-l, că va fi rechemat (Aplause). De când l'am rechemat, d-sa continuă sě ţese intrigĭ bizantine. Etă omul, pe ale cărei afirmaţii pune atâta preţ d-l Aslan.

D-l Sturdza contestă apoi autenticitatea scrisorilor fotografiate, pe carĭ le-a cetit d-l Fleva şi spune, că ele vin dela un Bulgar, al cărui nume nu-l póte spune, dér care e un vrăşmaş al lui Mărgărit şi al neamului românesc. Mustră pe d-nii Fleva şi Aslan, că ponegresc pe luptătorii românismului, şi spune, că un singur act ar putea fi comparat cu acesta: actul de acusare al lui Brătianu (Aplause).

Vocĭ: Inchiderea discuţiei.

D-l Caton Lecca citesce o *moţiune* cu cuprinsul următor: Camera, mulţumită de esplicaţiunile date de primul-ministru în urma interpelărei d-lor Fleva şi Aslan, trece la ordinea ḑilei.

Moţiunea se pune la vot cu bile, deputaţii votéză după apelul nominal. Resultatul votului e următorul: Votanţĭ: 123. Bile albe pentru: 101. Bile negre contra: 22. Şedinţa se ridică la óra 8.

Prigonirea pentru subscrierea Manifestului.

(Urmare.)

II. Ordinaţiunile ministeriale, la carĭ se provócă prima instanţă, asemenea nu pot servi, ca basă luptei, ce se impută acusatului. Dér chiar de ar puté, este neîndoios, că lipsesce substratul atât subiectiv,

cât şi obiectiv şi din punctul de vedere al ordinaţiunilor, prin carî s'a suspendat în mod volnic libertatea organisaţiei de partid, condiţionată de însăşî constituţiunea parlamentară.

Anume, ordinaţiunea ministerială de sub n-rul 321—1894 printr'o ficţiune de interpretare a legii, — interpretare ne mai pomenită în state constituţionale, ce lovesce în § ul 104 din legea electorală: ca şi când partidele s'ar pute organisa numai pentru durata alegerilor, a cualificat *partidul politic naţional român* — care s'a organisat la 1881 şi de atuncî neîmpedecat a funcţionat publice pe lângă controla guvernului, ba până la repăşirea cunoscută a generalului de eternă memorie *Traian Doda* a fost în *parte represcntat şi în parlament prin deputaţî* — de reuniune, şi i-a oprit activitatea ca „reuniune“, dér totodată declară în rescriptul transmis mie prin comitele-suprem sub nr. 71—1894, că: „conducĕtorilor le stă în voie a continua activitatea reuniunii lor cu vre-un scop, care nu lovesce în lege“, în casul acesta însĕ ar trebui sĕ subştérnă un proiect de statute, prin care sĕ indice scopul şi mijlócele.

Ministrul de interne însĕ, prin ordinaţiunea sa, edată sub nr. 1488 din 1894, cu provocare la ordinaţiunea numită mai sus, oprind de nou partidul naţional român, a sstitue o nouă transgresiune unică în felul sĕu.

Orî-ce opinie ar avé cineva despre cuprinsul acestor ordinaţiunî, presupunĕnd, că nu a perit din el şi cea din urmă remăşiţă a simţului pentru libertate şi garanţele ei, atâta e sigur, că în acelea nu e şi nu póte fi statorită nicî *urmărirea* productelor de presă, nicî *posibilitatea*, ca curentele de idei cuprinse în acelea sĕ fiă pedepsite prin puterea esecutivă poliţienéscă.

Anume, din oprirea partidului naţional român, ca reuniune, nicî-decum nu urméză, că nu ar fi iertat sĕ te declarî prin presă în spiritul partidului naţional român şi al programului sĕu, şi că dóră o atare declaraţiune ar constitui transgresiune, tocmai pentru-că guvernul n'are drept a crea transgresiunî de presă şi pentru-că nicî n'a cutezat sĕ o facă în ordinaţiunile din cestiune; din acestea însĕ resultă de sine, că într'un articol de ḑiar nu se póte descoperi transgresiunea opririi activităţii partidului naţional român.

Décă ar avé loc opiniunea contrară, atuncî întrégă presa română, „*Tribuna*“, „*Gazeta Transilvaniei*“, „*Dreptatea*“ şi celelalte foi, carî tóte declară de al sĕu programul partidului naţional român şi numai pentru declaraţiunea acésta ar pute fi duşî redactorii şi editorii lor la poliţie, pentru cuprinsul articulilor, carî necontenit accentuéză susţinerea neştirbită a programului. Décă până acum acésta nu s'a întâmplat şi nicî în viitor nu se póte întâmpla fără a-se declara starea de asediu şi fără a-se despoia judecătoriile de cercul lor de competenţă printr'o lovitură de stat, — e o dovadă evidentă, că ordinaţiunile ministeriale din cestiune, nicî prin litera nicî prin spiritul lor nu se refer la cuprinsul productelor de presă. Dér chiar şi când acéstă interpretare ar pute fi óre-cum octroată dispoşiţiei guvernului, e neîndoios, că declaraţiunea dată de cei şépte condamnaţî în procesul Memorandului, adecă nu de toţî condamnaţii şi nu în numele partidului naţional român, care declaraţiune în ultima sa analisă spune numai atâta, că ţin neclintiţî la programul român dela 1881, pe care delegaţii alegĕtorilor românî doresc sĕ-l realiseze pe cale legală şi constituţională, — nicî-decum nu póte fi cualificată nicî de activitate a partidului naţional român, nicî de activitate a comitetului central electoral ales de acesta.

Spre ilustrare e îndestulitor faptul, că în Manifestul incriminat fac declaraţiunî politice şépte dintre cei condamnaţî în procesul Memorandului, ér nu partidul naţional român şi nu comitetul lui. Comitetul acesta are adecă 25 de membri, ér semnatarii nu vorbesc în numele comitetului, căcî dóră nu toţî membrii comitetului au fost condamnaţî în procesul Memorandului. Prin urmare faptul lor nu póte fi considerat ca fapt al comitetului, fiind-că cei şépte semnatarî nu se declară nicî în numele acelui nicî din încredinţarea aceluia şi astfel în declaraţiunea acésta nu se póte introduce prin nicî un fel de interpretare: „*eine Bethätigung der romänischen National-Partei*“. E numai un fapt esclusiv al celor condamnaţî în procesul Memorandului, ba încă nicî nu al tuturora, ci numai dintre aceia, şi astfel sofisma primei instanţe, că Manifestul acesta ar însemna activitatea comitetului esecutiv, nu se póte susţiné în faţa criticei obiective.

Prin urmare e evidentă *lipsa de substract obiectiv*, chiar şi din punctul de vedere al ordinaţiunilor ministeriale, şi tocmai de aceea disposiţiunile acestora nu pot fi aplicate aicî asupra făptuirii, nicî asupra făptuitorilor din acusă.

Conclusiunea acésta rĕmâne în valóre cu atât mai vêrtos, pentru-că şi décă transgresiunea *circumscrisă, per inconcessum*, în ordinaţiunea ministerială din cestiune, ar dori cineva sĕ o întrebuinţeze spre a urmări tipărirea intitulată „Manifest“, şi décă în acele s'ar şi pute descoperi o acţiune a comitetului esecutiv — şi atuncî e fórte evident din însăşî ordinaţiunea, că nu a fost oprită activitatea comitetului, ci numai aceea a partidului, ca pretinsă reuniune; mai mult, i-s'a susţinut dreptul de a-şî continua activitatea, şi anume de a pregăti şi subşterne statute, ceea ce ar fi curată absurditate, décă ar pute avé loc opinia, că comitetul ar sta şi el sub puterea obligătóre a ordinaţiunii, care opresce *orî-ce fel* de activitate.

Aşa cred, că pentru pricepĕtorii de drept, după cele espuse, lipsa de substrat a făptuirii din acusă este evidentă şi nu mai are lipsă de esplicărî.

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Martie.

† Dr. Iancu cav. de Zotta. Târḑiu după ce am fost espedat numĕrul din urmă, primirăm scirea durerósă despre mórtea grabnică a lui Iancu Zotta. In dênsul pierde Românimea din Bucovina pe unul din cei mai inteligenţî, cei mai bravî şi credincioşî luptătorî pentru triumful causei române în Bucovina.

Dr. Zotta a fost conducĕtorul Românilor naţionalişti şi, ca preşedinte al societăţii politice „Concordia“, ca deputat dietal etc., a avut o mare înrîurire în viéţa politică şi culturală a Românilor bucovinenî, — o înrîurire, care i-a asigurat o amintire plină de recunoscinţă din partea poporului român bucovinean. Adênc întristaţî, adresăm familiei decedatului nostru amic şi fraţilor noştri bucovinenî cele mai sincere condolenţe!

—o—

Afacerea vandalismelor din Oradea, la Curiă. Sunt trecuţî doi anî de când cetele înfuriate jidano-maghiare din Oradea-mare, au sĕvêrşit cunoscutele vandalisme contra residenţei episcopescî gr. cat. române, contra Seminarului românesc şi a locuinţelor Românilor de acolo. Afacerea s'a trăgănat mult timp, fiind-că s'au făcut diferite escepţiunî în contra decisului de punere sub acusă a păcătoşilor. Curia din Pesta însĕ a hotărît, la începutul acestei lunî, că procesul trebue sĕ se ţină. Sunt cu totul 31 de acusaţî. Pertractarea va urma cât de curênd.

—o—

Intrevedere de monarchî. O scire telegrafică din Bucurescî spune, că părechea regală română făcênd o călĕtoriă în streinatate — la Abazzia — regele *Carol* va avé o întrevedere cu împĕratul *Wilhelm* şi cu regele *Umberto*, în Veneţia.

—o—

Strade milenare. Din *Abrud* i-se scrie lui „Kolozsvár“, că s'a pornit acolo o mişcare „seriósă“, ca din incidentul mileniului sĕ se schimbe numirea câtor va strade, dându-le numele câtor-va „eroi maghiarî“. — Décă Ungurii din Abrud găndesc, că şi *Hatvani*, — care a mâncat păpară în lupta cu cetele viteze ale lui Iancu — încă e „erou“, atuncî n'ar trebui sĕ-l uite din listă.

—o—

Lege despre mileniu. Budapesti Hirlap“ aduce scirea, că ministrul-preşedinte br. *Bánffy* a cerut dela Majestatea Sa învoirea, ca sĕ aştérnă camerei ungurescî un proiect de lege despre eternisarea amintirii mileniului. Proiectul de lege va veni în desbatere la sfîrşitul lui Aprilie.

—o—

Incoronarea Ţarului. Étă programul oficial resumat al serbărilor incoronării dela Mosova: Intr'una din primele ḑile din Aprilie se vor transporta în mod solemn insignele suveranităţii, în echipagii aurite dela palatul de iarnă la gară. Un tren special le va transporta la Mosova. La 19 Maiŭ Majestăţile Lor vor sosi la palatul Petrowsky, lângă Mosova, unde se va celebra ḑiua nascerei Ţarului. La 22 Maiŭ va avé loc intrarea triumfală a Majestăţilor Lor la Moscva, unde vor visita catedralele Archengelsky şi Blagowestchensky. La 23 şi 24 Suveranii vor primi în sala tronului palatului Kremlin pe ambasadorii străinî. Ceremonia incoronărei se va face la 27 Maiŭ. La 28, 29 şi 30 Majestăile Lor vor primi felicitările, ce li-se vor presenta de diferitele corpurî ale Statului, misiunile străine, delegaţiunile etc. Dela 27 la 29 iluminaţii marî în timpul plimbărilor Majestăţilor Lor pe stradă; la 29, adunare la palatul Kremlin. La 30 şi în ḑilele următóre spectacole de gală şi serbărî poporale pe câmpia Bodynsky. Balurî, prânḑurî, concerte, reviste. La 8 Iunie, plecarea Majestăţilor Lor.

—o—

Pustiirea oraşului Varna. O scire telegrafică din Sofia spune, că peste oraşul *Varna* a dat o mare nenorocire. Un foc puternic şi primejdios a prefăcut în cenuşă partea de oraş în care locuesc Armenii. Flacările au consumat biserica, şcóla şi palatul episcopesc. Un preot armean, care se afla în palatul episcopesc, a ars de viu.

—o—

Catastrofă pe marea-Négră. Din Constantinopol se telegrafiéză, că o naiă turcéscă, încărcată cu bucate, s'a isbit c'un vapor engles, şi s'a cufundat numai decât. Intreg personalul de serviciu al năii turcescî, constătător din 27 persóne, şi-au aflat mórtea în valurî. Tot transportul de bucate, 3500 măjî, s'a pustiit.

Cuprinşî de cea mai adêncă durere, aducem la conoscinţă mult deprimătórea scire despre trecerea din viéţă a ilustrului nostru bărbat şi conducĕtor

Dr. Iancu cavaler de Zotta,

proprietar mare, president al societăţii politice „Concordia“, deputat dietal, membru fundator şi onorar al mai multor societăţi culturale, etc.

care după un morb scurt, dér plin de suferinţe, în etate de 56 anî şi-a dat erî la 7/19 Martie nobilul suflet în mânile Creatorului.

Ceremonia funebrală va fi celebrată Sâmbătă, în 9/21 Martie, la 10 óre a. m. în Nouĕsuliţe, ér înmormêntarea va fi Duminecă în 10/22 Martie, la 10 óre a. m. la moşia Chiselĕu, unde osĕmintele scumpului defunct vor fi aşeḑate spre odihnă eternă în cripta de-acolo.

Cernăuţî, în 8/20 Martie 1896.

Societatea politică „Concordia“.

Un asemenea anunţ funebru primim şi din partea familiei, constătătóre din: *Dr. Emanuil de Flondor*, ca ginere; *Modesta de Vasilco*, ca soră; *Eufrosina Br. Hormuzaki*, ca sócră; *Leon de Vasilco, Eudoxiu Br. Hormuzaki*, ca cumnaţî; *Octavian de Zotta, Sever de Zotta*, ca fii; *Elena de Flondor*, fiică.

Adunarea Reuniunei române de cântărî.

„*Reuniunea română de gimnastică şi de cântărî din Braşov*“ şi-a ţinut erî adunarea generală în sala de desemn a şcólelor române din loc.

Scim, că acéstă adunare a fost convocată încă cu o săptĕmână înainte, dér fiind-că membri nu s'au adunat în numĕr suficient, a trebuit sĕ se amâne până erî, când comitetul, în sensul statutelor, avea dreptul de-a ţiné adunarea *cu orî-câţî membri ar fi de faţă.*

La adunarea de erî am fost de faţă 16 inşî, în care cifră sunt cuprinşî *şi cei 8 membri* ai comitetului.

Adunarea nu s'a putut deschide tocmai la timp, căcî *a trebuit sĕ aşteptăm după un membru din comitet mai bine de-o jumĕtate de óră.* Din „*norocire*“, o pierdere mare de timp n'am avut de-a suferi printr'asta, căcî eram puţinî, — eram la început numai vre-o 14 inşî, carî pierdênd fiă-care câte ½ óră, face cu totul numai *7 óre de timp am pierdut*, ce avem sĕ datorim nepunctualităţii unuia dintre cei chiămaţî a atrage şi însufleţi publicul pentru causa reuniunei. Mult mai rĕu au fost însĕ *păcăliţî* membrii adunărei generale a Asociaţiunei meseriaşilor românî, ce s'a ţinut erî a trecut sĕptĕmâna. Atuncî a trebuit sĕ aşteptam după un membru din comitet *trei pătrare de óră*; şi eram cu mult mai mulţî de 16 inşî cei ce aşteptam.

Nu sunt însĕ pentru comitetele societăţilor nóstre tocmai de folos asemenî „păcăliturî“, căcî publicul s'a obicînuit a-le considera, ca o *lipsă de însufleţire pentru causă*, ceea ce nu póte servi spre onóre nicî unui comitet.

Dér sĕ trecem la trebile nóstre de erî. Adunarea, cum am ḑis, s'a ţinut cu câţî membri erau de faţă. D-l preşedinte G. *Chelariu* a ţinut o vorbire de deschidere în tótă forma, esprimându-şî satisfacţiunea, că în cursul anului espirat, reuniunea în privinţa cântărilor a dat semne îmbucurătóre de viéţă, ceea ce este a se mulţumi stăruinţelor d-lui Pant. *Dima*, conducĕtorul cântărilor, căruia adunarea i-a şi esprimat mulţămită printr'o strigare de „sĕ trăéscă“. Ce privesce secţiunea pentru gimnastică însĕ, d-l preşedinte constată, că acésta stă rĕu şi că n'a putut funcţiona.

S'a cetit prin d-l I. *Murăroiu* raportul comitetului despre activitatea sa, din care am aflat, că reuniunea a avut anul trecut 130 membri, dintre carî 3 onorarî, 1 fundator, 60 protegiatorî, ér ceilalţî membri activî la secţia de cântărî. S'au arangiat în cursul anului administrativ 2 coveniri colegiale şi 1 concert.

Din raportul cassei, cetit tot prin d-l *Murăroiu*, am aflat, că averea totală a Reuniunei cu ḑiua de 15 Februarie 1896 era de: *2737 fl. 21 cr.* Budgetul cheltuielilor şi venitelor e astfel întocmit, ca tot ce se incaséză, sĕ se şi speseze. Anume, la venite sunt preliminaţî 420 fl. din taxe de membri şi 92 fl. interese după capitalul esistent. Total 512 fl. Cheltuelile fac tot atât. — Comisia însĕrcinată cu revederea socotelilor a raportat, prin d-l profesor *Panţu*, că socotelile sunt în ordine.

Din partea comitetului s'au făcut trei propunerî, anume: a) *secţia de gimnastică sĕ se sisteze de-ocamdată*; b) Salarul servitorului sĕ se fixeze cu 40 fl. la an; c) D-l G. *Dima*, profesor de musică în Sibiiu, sĕ fiă proclamat ca membru onorar al Reuniunei.

Tóte acele propunerî s'au primit unanim din partea adunărei. De-asemenea s'a primit şi propunerea d-lui director gimnas. V. *Oniţiu*, de-a se vota mulţămită comitetului.

Amintim, în fine, că după statute, comitetul reuniunei este a-se alege în fiă-care an. Astfel pentru viitorul an administrativ s'a reales tot comitetul de mai înainte cu adausul, că în locul a doi membri dimisionaţî, au fost aleşî acum cu aclamaţiune: d-l profes. Nic. *Bogdan* ca conducĕtor al convenirilor şi d-l Iosif *Moldovan*, funcţionar de bancă, ca cassar.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.90
Renta de coróne ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.50
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.50
Renta de hârtie austr.	100 90
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 860	178.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	981.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	413.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	375.—
Napoleondorĭ.	9.56
Mărcĭ imperiale germane	58.90
London vista	120.50
Paris vista	47.75
Rente de coróne austr. 4%.	100.95
Note italiene.	43.70

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vênd.	1 28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59 05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nrul **4245** – 1896.

Publicațiune!

Conspectele asupra **evaluărei și prescrierei chiriei de apă pro 1896** se află în biroul administrațiunei apaductului orășenesc din 26 Martie a. c. până la 3 Aprilie 1896 dela 8—11 óre înainte de prânḑ.

Reclamațiunile în contra acestei evaluărĭ și prescrierĭ au de **a-se aşterne** libere de timbru acestui magistrat **în decurs de 8 ḑile**, începênd cu ḑiua în care s'a înmanuat libelul pentru solvirea chiriei de casă.

Reclamațiunile mai târḑiu aşternute nu se primesc.

După espirarea terminului de reclamațiune are de-a se solvi chiria apei pentru 1 și al 2-lea quartal 1896 în decurs de 8 ḑile, deórece în cas contrar încassarea ei se va dispune pe cale de esecuțiune.

Brașov, 19 Martie 1896.

942,1—3 **Magistratul orășenesc.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Stațiunea	Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl. Viena . . . sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15	Budapesta	7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12	Szolnok	3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48	P. Ladány	1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1 48	2.12	sos. Oradea-mare pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl. Oradea-mare sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3.03	2.50	Mezö Telegd	10.07		1.52	8.11	10.42
5 20	8.18		3.45	3.26	Rév	9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06		Bratca	9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4 17	Ciucia	8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	B.-Huiedin	7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6 24		Ghârbău	6.54				7.37
8 34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos. Clușiu pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl. Clușiu sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27	Apahida		5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10.40	7.27	Ghiriș		3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50	Cucerdea		3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54		Uioara		2.48		2.—	4.31
11.09		1.52	12 04		Vințul de sus		2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17	Aiud		2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8 33	sos. Teiuș pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl. Teiuș sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17		Creciunel		12.39			2.24
1.06			2.35	9 09	Blașiu		12.24	7 30		2 10
1.37			3.14		Micăsasa		11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos. Copșa-mică pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl. Copșa-mică sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59	Mediaș		10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22	Elisabetopol		10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51	Sighișóra	Numa vinerea comunică.	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12	Hașfalĕu		9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26	Homorod		7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58	Agoștonfalva		7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15	Apața		6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34	Feldióra		5.58	3 16	Tren de person.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos. Brașov pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl. Brașov sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4 40	12.26		3 01	Timiș	6.—	4.14	1 42	8 28	
	5.10	1 11		3 31	Predeal	5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	scs. Bucurescĭ . . pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón	Stațiunea	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl. Cucerdea . . sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40	Ludoșŭ	7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23	Cipĕu	6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl. Oșorheiu sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos. Regh.-săs. . . pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stațiunea	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl. Copșa mică . sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6 35	1.03	8.50	Ocna	8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos. Sibiiu pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	în tótă Marța și Vinerea		1.46	pl. Sibiiu sos.	7.28	în tótă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31	Avrig	6.02			6.54
8.42			6.08	sos. Făgăraș . . pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10 28	6.36		Zêrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	Numai Luni comunică.	9.10	N. Marța comunică	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vineré circulă
5 03		10.28		5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48		12 41			Țagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38		1.54			St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33		3.02			Leci ța		2.48	7.43
9 07		3 41			Ș.-Maghiăruș		2.01	6 52
9.59		4 55			Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

			Stațiunea			
6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin	5 —		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9 20
5.43	1.49	„ Selembork „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6 36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6 20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.